

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата):

Декан:

(доц. д-р Христина Благойчева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „СЧЕТОВОДСТВО НА БАНКИТЕ“

ЗА СПЕЦ: „Счетоводство и одит“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 15 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	15
В т.ч.:	
● ЛЕКЦИИ	6
● УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	9
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165
В т.ч.:	
● ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	8
● САМОПОДГОТОВКА	157

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Надежда Попова)

2.
(гл. ас. д-р Румяна Маринова)

Ръководител катедра:
„Счетоводна отчетност“ (доц. д-р Слави Генов)

I. АНОТАЦИЯ

С изучаването на дисциплината „Счетоводство на банките” студентите от специалност „Счетоводство и одит” получават теоретични познания и практико-приложни умения относно организацията на счетоводството и изготвянето на финансовите отчети в търговските банки.

Дисциплината надгражда знанията на студентите от счетоводни дисциплини, изучавани в предходни семестри. Като цяло, учебният материал задълбочава познанията на студентите в банковата сфера.

Учебното съдържание на дисциплината по-конкретно включва: организация и отчитане на безналичните плащания в страната и на презграничните преводи, отчитане на предоставените кредити и други финансови активи, отчитане на привлечения капитал, особености в отчитането на приходите и разходите, отчитане на собствения капитал, особености при отчитането на емисионно-касовите операции и специфика при годишното приключване и съставянето на годишния финансов отчет.

С изучаването на тези въпроси студентите от специалност „Счетоводство и одит” получават основополагащи знания в сферата на банковото счетоводство, необходими за успешната им реализация като счетоводители или други икономически специалисти в стопанската практика. Тези знания развиват способността на студентите за придобиване на нови знания и умения, не само в сферата на банковото счетоводство, но и по други икономически дисциплини.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
Тема 1 Характеристика на дейността и на счетоводството на банките	
1.1.	Същност на банковата система. Нормативна уредба на банковата дейност.
1.2.	Банковата дейност като обект на отчитане. Специфики на счетоводството на банките.
Тема 2 Отчитане на безналичните разплащания в България	
2.1.	Организация на системата за безналични разплащания. Форми на безналични плащания.
2.2.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с кредитен превод в страната.
2.3.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с директен дебит в страната.
2.4.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с банкови карти в страната.
2.5.	Същност и видове акредитиви. Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с акредитиви в страната.
Тема 3 Отчитане на презграничните преводи	
3.1.	Характеристика и специфика при отчитането на презграничните преводи.
3.2.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с презграничен директен кредит.
3.3.	Организация на разплащателния процес и отчитане на презграничните плащания с директен дебит.
3.4.	Организация на разплащателния процес и отчитане на презграничните плащания с акредитиви.
Тема 4 Отчитане на предоставените кредити	
4.1.	Нормативна уредба на кредитната дейност.

4.2.	Класификация на предоставените банкови кредити.
4.3	Характеристика на основните форми на кредитите.
4.4.	Организация и методология на отчитането на кредитите.
4.5.	Етапи на кредитната дейност на банките и тяхното отчитане.
Тема 5 Отчитане на финансовите активи на банките	
5.1.	Характеристика на финансовите активи.
5.2.	Видове финансови активи.
5.3.	Отчитане на финансовите активи в банките.
Тема 6 Отчитане на привлечения капитал в банките	
6.1.	Класификация на привлечения капитал. Общи условия за откриване и закриване на банкови сметки.
6.2.	Отчитане на привлечените средства по депозити.
6.3.	Отчитане на привлечените средства по разплащателни и други сметки.
6.4.	Отчитане на получените заеми и други дългове.
Тема 7 Отчитане на разходите в банките	
7.1.	Характеристика на разходите като обект на отчитане в банките.
7.2.	Отчитане на финансовите разходи.
7.3.	Отчитане на разходите по икономически елементи.
Тема 8 Отчитане на приходите в банките	
8.1.	Характеристика на приходите като обект на отчитане в банките.
8.2.	Отчитане на приходите финансовите приходи.
8.3.	Отчитане на приходите от продажби и други приходи.
Тема 9 Отчитане на собствения капитал на банките	
9.1.	Характеристика на собствения капитал като обект на отчитане и надзорно регулиране.
9.2.	Отчитане на основния капитал.
9.3.	Отчитане на резервите
9.4.	Отчитане на финансовия резултат.
Тема 10 Отчитане на емисионно-касовите операции	
10.1	Характеристика на емисионната дейност на БНБ и отчитане на емисионните операции.
10.2.	Отчитане на изваждането от обращение на негодни парични средства и при парична обмяна.
10.3.	Организация и отчитане движението на парични средства в банковата система.
10.4.	Отчитане на касовите операции в банките в левове и валута.
Тема 11 Финансови отчети на банките	
11.1.	Особености на финансовите отчети на банките. Годишно счетоводно приключване и състав на годишния финансов отчет.
11.2.	Специфика в изготвяне на отчета за финансовото състояние на търговските банки.
11.3.	Специфика в изготвяне на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на търговските банки.

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Учебните ресурси, чрез които се осъществява учебния процес по дисциплината „Счетоводство на банките” в дистанционна форма на обучение са електронни учебни материали, качени в платформата за дистанционно обучение MOODLE, а също така и мултимедийни презентации.

Обучението по дисциплината включва няколко основни вида учебни дейности, които способстват за по-лесното и по-добро усвояване на учебния материал, а именно: провеждане на занятия в присъствени периоди, предварително уточнено разписание на срещите с преподавателя, предоставяне на достъп до база от данни с необходима информация за самоподготовка, а чрез платформата за дистанционно обучение - осъществяване на обратна връзка със студентите под формата на участие в дистанционни форуми за обсъждане на различни теми, както и чрез писмен разговор в реално време (чат) между преподавателя и студентите в часовете за консултации.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Семестриален тест	1	40
1.2.	Задача/казус по дисциплината	1	60
	Общо за семестриален контрол:	2	100
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен тест и/или задача и теоретични въпроси)	1	65
	Общо за сесиен контрол:	1	65
	Общо за всички форми на контрол:	3	165

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Счетоводство на банките“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Костова, Н., Попова, Н., Захариев, П. и Маринова, Р. Счетоводство на банките, Наука и икономика, 2020 г. (под печат)

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

2. Костова, Н., Атанасова, А., Захариев, П. и Попова, Н. Счетоводство на банките, Актив-К, Варна, 2010 г.
3. Атанасова, А. и колектив. Сборник от задачи и тестове по счетоводство на банките, Актив-К, Варна, 2010 г.
4. Стоянов, Ст. и др. Банково счетоводство, Издателски комплекс - УНСС, София, 2018 г.
5. Ималова, Д. Банково счетоводство, АИ"Ценов", Свищов, 2016 г.
6. Атанасова, А. и др. Управление на финансовия резултат в българските търговски банки чрез обезценка на вземания по отпуснати кредити. Годишник на ИДЕС, 4, София, 2010 г.
7. Атанасова, А., Попова-Йосифова, Н. Оповестяване на кредитния риск в годишните финансови отчети на банките в България : [Електронен ресурс]. Икономика и компютърни науки, Варна : Знание и бизнес, 4, 2018 г.
8. Костова, Н. Проблеми на контрола върху публичната отчетност на търговските банки. Научна конференция „Счетоводство, анализ и контрол – теория и практика”, изд. Наука и икономика, Варна, 2007 г.
9. Костова, Н. Обезпечаване на прозрачност на банковата финансова система, Доклад на юбилейна международна научнопрактическа конференция, Модернизация на икономиката – макроикономически, финансови и социални аспекти, 6-7 Ноември 2008 г., Том II, Академично издателство “Ценов” гр. Свищов, 2008 г.
10. Маринова, Р., Атанасов, Ат. Нефинансовата информация във финансовите отчети като елемент на корпоративната социална отговорност и предпоставка за устойчиво развитие. - У р а в л е н и е и устойчиво развитие, 2014 г.
11. Маринова, Р. „Новите правила относно пруденциалните изисквания за кредитните институции”. Международна научна конференция „Икономиката в променящия се свят: Национални, глобални и регионални измерения”: Том IV, изд. Наука и икономика, Варна, 2015 г.
12. Маринова, Р. Операциите с виртуална банкова карта – същност и особености при отчитането им. VIII международна научна конференция „Икономиката в променящия се свят: Национални, регионални и глобални измерения”: Том I, изд. Наука и икономика, Варна, 2017 г.
13. Попова, Н. Информационна полезност на оповестяванията относно справедливата стойност във финансовите отчети на банките. Международна научна конференция „Тенденции и предизвикателства в развитието на икономиката” ИУ-Варна, 10-11 май, 2012 г.
14. Попова, Н. Прозрачност на оповестяванията относно обезценката на предоставени кредити във финансовите отчети на банките. Научна конференция на тема: „Качество и полезност на счетоводната информация”, Варна, 28-29/09/2012 г.
15. Попова, Н. Обезценката на кредити като управленски инструмент за публичните банки. Международной научно-практической конференции „Украина – България – Европейский союз: современное состояние и перспективы”, Варна, 17/09/2013 г.
16. Попова, Н. Счетоводно третиране на предплатените карти като вид иновативен банков продукт. Десета международна научно-приложна конференция „Икономика и мениджмънт на иновациите – съвременни теории и практики”, Варна, 02-05/07/2014 г.
17. Попова-Йосифова, Н. Прозрачност на оповестяванията относно управлението на кредитния риск във финансовите отчети на банките. Известия на Съюза на учените - Варна. Сер. Икономически науки, 2017 г.
18. Попова-Йосифова, Н. Влияние на финансовата отчетност върху оповестяванията за целите на банковия надзор. Известия на Съюза на учените - Варна. Сер. Икономически науки, Варна : Съюз на учените - Варна, 7, 2018 г.

19. Попова, Н. Прозрачност на информацията в годишните финансови отчети на банките в България, Наука и икономика, Варна, 2018 г.
20. Филипова, Ф., Попова, Н. и др. Прилагане на МСС/МСФО в България: състояние и резултати. Издателство „Наука и икономика“, Икономически университет – Варна, 2013 г.
21. Валутен закон, обн. ДВ, бр. 83/1999 г., посл. изм. ДВ, бр. 17/2019 г.
22. Закон за БНБ, обн. ДВ, бр. 46/1997 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 83/2019 г.
23. Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, обн. ДВ бр. 62/2015 г., посл. изм. ДВ бр. 37/2019 г.
24. Закон за кредитните институции, обн. ДВ, бр. 59/2006 г., посл. изм. ДВ, бр. 11/2020 г.
25. Закон за мерките срещу изпирането на пари, обн. ДВ, бр. 27/2018 г., посл. изм. ДВ, бр. 94/2019 г.
26. Закон за ограничаване на плащанията в брой, обн. ДВ, бр. 16/2011 г., посл. изм. ДВ бр. 94/2019 г.
27. Закон за платежните услуги и платежните системи, обн. ДВ, бр. 20/2018 г., посл. изм. ДВ бр. 94/2019 г.
28. Закон за счетоводството, обн. ДВ, бр. 95/2015 г., посл. изм. ДВ, бр. 96/2019 г.
29. Търговски закон, обн. ДВ, бр. 48/1991 г., посл. изм. ДВ, бр. 83/2019 г.
30. Наредба № 3 на БНБ от 18 април 2018 г. за условията и реда за откриване на платежни сметки, за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти - обн. ДВ, бр. 37/2018 г., посл. изм. ДВ бр. 50/2019 г.
31. Наредба № 7 на БНБ от 24 април 2014 г. за организацията и управлението на рисковете в банките, обн. ДВ, бр. 40/13.05.2014 г., посл. изм. ДВ бр. 40/2019 г.
32. Наредба № 8 на БНБ от 24 април 2014 г. за капиталовите буфери на банките, обн. ДВ, бр. 40/2014 г., посл. изм. ДВ бр. 63/2017 г.
33. Наредба № 13 на БНБ от 18 август 2016 г. за прилагането на международен номер на банкова сметка и за БАЕ кодове, обн. ДВ, бр. 69/2016 г.
34. Наредба № 16 на БНБ от 29 март 2018 г. за издаване на лицензи и одобрения, за вписване в регистъра по чл. 19 от Закона за платежните услуги и платежните системи и за изискванията към дейността на операторите на платежни системи с окончателност на сетълмента, обн. ДВ, бр. 32/2018 г., посл. изм. ДВ бр. 21/2019 г.
35. Международни счетоводни стандарти и Международни стандарти за финансово отчитане, <https://www.ifrs.org/issued-standards/>
36. Указания на БНБ.